

БЕРДЯНСЬКИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ КОЛЕДЖ
БЕРДЯНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заст. директора з НВР БЕГК БДПУ

_____ О.А.Ліпанова

_____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

Галузь знань: 01 «Освіта»

Спеціальність: 017 «Фізична культура і спорт»

2017– 2018 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія України» для студентів за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт»

Розробник: Топорчук Олена Сергіївна, викладач, кваліфікаційна категорія «спеціаліст»

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії викладачів загальноосвітньої підготовки

Протокол від 31.08.2017 року № 1

Голова комісії _____
(підпис)

О.П. Селезньова

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань: 01 «Освіта»	Нормативна
Модулів – 1		Семестр 4
Змістовних модулів – 2	Спеціальність: 017 «Фізична культура і спорт»	Лекції 14 годин
Загальна кількість годин – 54		Практичні заняття 14 годин
		Самостійна робота 26 години
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 0,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «молодший спеціаліст»	Вид вихідного контролю – екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить для денної форми навчання – 52:48 %

2. Мета і завдання навчальної дисципліни «Історія України»

Метою навчальної дисципліни є послідовне вивчення державно-політичного, соціально-економічного, духовного, етнічного, культурного розвитку українського народу в контексті розвитку світової цивілізації.

Завдання навчальної дисципліни:

- сформувати у студентів цілісне уявлення про історичний розвиток українського народу на основі джерел та наукової літератури;
- виховати фахівців, здатних аналізувати та використовувати історичний досвід у вирішенні актуальних проблем сучасної України.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- сутність основних проблем історії та сучасного буття народу України;
- витоки української нації та її місце в загальнолюдських процесах;
- суспільно-економічні, політичні та культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- зародження та розвиток української державності;
- процеси розбудови сучасної незалежної української держави;

вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- орієнтуватись у науковій періодизації історії України;
- вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою, працювати з першоджерелами, літературою;
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему;
- самостійно складати конспект, тези, готувати реферат, відповідь на конференцію, семінарське заняття.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Історія України від найдавніших часів до кінця XIX століття.

Тема 1. Найдавніша історія України. Утворення і розвиток ранньофеодальної держави Київська Русь.

Предмет і завдання курсу історії України. Проблематика й структура курсу. Проблеми періодизації історії України. Історіографія курсу історії України.

Первісні люди та спосіб їх життя. Неолітична революція. Землеробські племена. Трипільська культура. Кочові народи на території України. Кіммерійці. Скіфи. Сармати.

Концепції походження держави Київська Русь та її назви. Розширення і зміцнення Київської держави наприкінці IX-X ст. Розквіт Київської Русі наприкінці X- I половині XI ст. Запровадження християнства. Історичне значення християнізації Русі. Політична система. Соціально – економічний розвиток. Зовнішня політика київських князів. Русь і кочівники.

Причини і етапи феодальної роздробленості. Занепад Києва. Тимчасова політична стабілізація суспільства. Занепад Київської Русі з другої половини XI століття. Культура Київської Русі.

Тема 2. Утворення козацтва. Визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Причини та джерела появи козацтва. Створення Запорізької Січі. Д. Вишневецький. Устрій та військово-політична організація Запорізької Січі. Основні етапи розвитку козацької державності.

Причини, характер і рушійні сили Національно-визвольної війни 1648-1657 рр. Основні концепції періодизації Визвольної війни. Формування державних інституцій і активізація зовнішньополітичної діяльності уряду Б. Хмельницького. Зближення України з Московією. Переяславська Рада. Березневі статті Б. Хмельницького 1654 року. Вхід України під протекторат Московії. Завершальний етап Визвольної війни. Воєнні дії 1654-1657 рр. Історичне значення Визвольної війни українського народу. Оцінка особи Богдана Хмельницького в науковій літературі.

Тема 3. Обмеження і ліквідація Гетьманщини. Українські землі в XIX ст.

Політичне життя в Україні в другій половині XVII століття. Спроби об'єднання українських земель. Стабілізація політичного життя в Україні в кінці XVIII століття. Гетьман І. Мазепа. Ліквідація Запорізької Січі. Конституція П. Орлика. Ліквідація Запорізької Січі 1775 року і скасування козацької автономії. Історичне значення існування Української Гетьманської держави другої половини XVII-XVIII століття. Становище українських земель під владою Речі Посполитої в кінці XVII-XVIII століттях.

Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій. Загострення соціальних конфліктів.

Змістовний модуль 2. Історія України XX-XXI століття.

Тема 1. Українська революція. Україна в 20-30-х роках.

Початок Української революції. Політичні партії в підросійській Україні. Утворення Центральної Ради. Проголошення автономії України.

Проголошення Української Народної Республіки. Боротьба більшовиків із УЦР. Причини поразки ЦР.

Гетьманський переворот. П. Скоропадський. Внутрішня та зовнішня політика Української Держави.

Утворення Директорії. Відновлення УНР. Отаманщина. Проголошення ЗУНР. Злука УНР і ЗУНР.

Політика «воєнного комунізму». Утворення СРСР. Статус України. Голод 1921—1923 рр. Впровадження непу в Україні. Українізація (коренізація).

Перехід до форсованої індустріалізації. Директивне господарювання. Перехід до суцільної колективізації. Розкуркулення. Зміни у житті, побуті й психології селян. Голодомор 1932—1933 рр. в Україні.

«Розстріляне відродження».

Тема 2. Україна в роки Другої світової війни.

Україна в геополітичних планах СРСР і Німеччини. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Життя населення України в умовах окупації. Колабораціонізм. Голокост. Остарбайтери. Рух Опору та його течії. Утворення УПА.

Підсумки та уроки війни. Культура в роки війни.

Тема 3. Україна в умовах кризи радянської системи (1956 -1985 рр) та перебудовчих процесів (1985-1991 рр).

Внутрішньополітичне становище України у середині 50-х рр. Соціальне та економічне життя населення. Економічне становище УРСР у 70-х — на початку 80-х років ХХ ст. Перебудова та її особливості в Україні. Гласність. Рівень життя населення. Розгортання страйкового руху. Формування багатопартійної системи.

Вибори до Верховної Ради УРСР і місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Спроба державного перевороту в СРСР. Проголошення незалежності України.

Тема 4. Розвиток незалежної України.

Державотворчі процеси: особливості розбудови законодавчої, виконавчої та судової влади в Україні. Прийняття Конституції України (1996 р.).

Стан господарства після розпаду СРСР. Роздержавлення, приватизація та фінансова система України. Кроки до інтеграції української економіки у європейський та світовий економічний простір.

Досягнення і проблеми української культури на початку ХХІ ст.

Стан навколишнього середовища та проблеми охорони довкілля. Основні принципи зовнішньої політики незалежної України. Ядерне роззброєння. Україна в міжнародних організаціях. Пошуки зовнішньополітичних орієнтирів наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст.

4. Структура навчальної дисципліни

№	Тема	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1.					
<i>Історія України від найдавніших часів до кінця XIX століття</i>					
1	Вступ. Предмет і завдання курсу «Історії України». Найдавніша історія України. Утворення і розвиток ранньофеодальної держави Київська Русь.	8	2	2	4
2	Утворення козацтва. Визвольна війна українського народу середини XVII ст.	8	2	2	4
3	Обмеження і ліквідація Гетьманщини. Українські землі в XIX ст.	8	2	2	4
	<i>ЗМ 1. Всього годин</i>	24	6	6	12
Змістовний модуль 2.					
<i>Історія України XX-XXI століття</i>					
1	Українська революція. Україна в 20-30-х роках.	8	2	2	4
2	Україна в роки Другої світової війни.	6	2	2	2
3	Україна в умовах кризи радянської системи (1956-1985 рр) та перебудовчих процесів (1985-1991 рр).	10	2	2	6
4	Розвиток незалежної України.	6	2	2	2
	<i>ЗМ 2. Всього годин</i>	30	8	8	14
	Всього годин	54	14	14	26

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Найдавніша історія України. Утворення і розвиток ранньофеодальної держави Київська Русь.	2
2	Утворення козацтва. Визвольна війна українського народу середини XVII ст.	2
3	Обмеження і ліквідація Гетьманщини. Українські землі в XIX ст.	2
4	Українська революція. Україна в 20-30-х роках.	2
5	Україна в роки Другої світової війни.	2
6	Україна в умовах кризи радянської системи (1956 -1985 рр) та перебудовчих процесів (1985-1991 рр).	2
7	Розвиток незалежної України.	2
	Всього:	14

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p style="text-align: center;"><i>Найдавніша історія України. Утворення і розвиток ранньофеодальної держави Київська Русь.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стародавні слов'яни в період великого переселення народів. 2. Розселення східних слов'ян. Боротьба з готами, гуннами, аварами. 3. Зовнішня політика київських князів. Стосунки Русі з Візантією, Західною Європою, арабським світом. 4. Історичне значення Київської Русі. 	4
2	<p style="text-align: center;"><i>Утворення козацтва. Визвольна війна українського народу середини XVII ст.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причини та джерела появи козацтва. 	4

	<ul style="list-style-type: none"> 2. Д. Вишневецький. устрій та військова організація Запорізької Січі. 3. Воєнні дії в 1654-1657рр. 4. Гетьманування Юрія Хмельницького. 	
3	<p><i>Обмеження і ліквідація Гетьманщини. Українські землі в ХІХ ст.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Гетьманування К. Розумовського. 2. Російсько – турецька війна 1806 -1812 рр. 3. Народовська та москвофільська течії національно – визвольного руху. 4. М. Грушевський – політик і особистість. 	4
4	<p><i>Українська революція. Україна в 20-30-х роках.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Створення Української Центральної Ради. 2. УНР доби Директорії. 3. Індустріалізація в Україні: перебіг та наслідки. 4. Голодомор 1932-1933 рр. 	4
5	<p><i>Україна в роки Другої світової війни.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Вхідження західноукраїнських земель до складу СРСР та УРСР. 2. Рух Опору на українських землях. 	2
6	<p><i>Україна в умовах кризи радянської системи (1956 -1985 рр) та перебудовчих процесів (1985-1991 рр).</i></p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Зародження дисидентського руху в Україні. 2. Внутрішньополітичне становище України у середині 50-х рр. 3. Економічне становище УРСР у 70-х — на початку 80-х років ХХ ст. 4. Утворення Української Гельсінської спілки (УГС). 5. Спроба державного перевороту в СРСР та події в Україні. 6. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991р. 	6
7	<p><i>Розвиток незалежної України.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Зовнішня політика незалежної України. 2. Стан навколишнього середовища та проблеми охорони довкілля. 	2
	Всього:	26

7. Методи навчання

Розповідь, бесіда, пояснення, лекція, семінарське заняття, практична робота, науково-дослідні роботи, репродуктивні та проблемно-пошукові методи, ігрові методи тощо.

8. Методи контролю

Семінарське заняття: фронтальне опитування, вибіркове усне опитування, письмове опитування, тестування, історичний диктант, співбесіда, захист доповідей (рефератів).

Самостійна робота студентів: перевірка конспекту, перевірка відповідей на проблемні питання.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

За 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
4 (добре)	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
	C	Студент уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.

3 (задовільно)	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
2 (незадовільно)	FX	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
	F	Студент володіє матеріалом на рівні відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу.

10. Методичне забезпечення

1. Навчальна типова програма дисципліни «Історія України».
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія України».
3. Комплект лекцій з дисципліни.
4. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять.
5. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів.
6. Комплекс модульних контрольних робіт.
7. Питання до іспиту.

11. Рекомендована література

Базова

1. Бойко О.Д. Історія України. – К.: Академвидав, 2010. – 688 с.
2. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX – XX століття. – К., 1996.
 1. Нартов В.В. Історія України від найдавніших часів до сьогодення. – Харків. – 2007.
 2. Танцюра В.І. Історія України: навчальний посібник/ В.І. Танцюра, С.М. Куліш, О.О. Пересада. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 492 с.
 3. Яковенко Н.М. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст. – К.: Генеза, 1997. – 380 с.

Допоміжна

3. Білоцерківський В. Я. Історія України: навчальний посібник. - К: Центр учбової літератури, 2007.
4. Бунатян К. П. Давнє населення України. - К: Либідь, 1999.
5. Історія України (навчальний посібник) / В.В. Світлична 2010 р.
6. Історія України. Документи. Матеріали / Упоряд. І.М.Скирда. – Х.: Ранок, 2009.
7. Історія України: нове бачення/ За ред. В.А. Смолія. – К., 2000.
8. Історія України: словник-довідник / М.В. Яцюк, Л.М. Жванко. – Х.: 2010.
9. Литвин В.М. Історія України : підручник / В. М. Литвин. – 4-те, доопр. та допов. вид. – К.: Наукова думка, 2010. – 829 с.
10. Нариси з Історії України (посібник), 10 – 11 кл., за ред. Смолія В.А., Генеза, 2002;
11. Нариси з Історії України (посібник), Грицак Я.Й., Генеза, 2003;
12. Яворницький Д.І. Історія запорозьких козаків. – У 3-х томах. – Т. 1. –К.: Наукова думка, 1990. – 592 с.

13. Яворницький Д.І. Історія запорозьких козаків. – У 3-х томах. – Т. 2. – К.: Наукова думка, 1990. – 560 с.

14. Яворницький Д.І. Історія запорозьких козаків. – У 3-х томах. – Т. 3. – К.: Наукова думка, 1993. – 560 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: Історико-культурні ресурси. – Електронний ресурс [Режим доступу]:

<http://www.nbuv.gov.ua/node/1540>

2. Інститут історії України. – Електронний ресурс [Режим доступу]:

<http://history.org.ua/uk>

3. Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича Національної академії наук України. – Електронний ресурс [Режим доступу]:

<http://www.inst-ukr.lviv.ua/uk/>

4. Український інститут національної пам'яті. – Електронний ресурс [Режим доступу]: <http://www.memory.gov.ua>